

**BRUSSELSE
HOOFDSTEDELIJKE RAAD**

GEWONE ZITTING 1994-1995

11 JANUARI 1995

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**waarbij aan de oud-strijders en
daarmee gelijkgestelden het recht
wordt verleend gratis met het
Brussels openbaar vervoer te reizen**

VERSLAG

uitgebracht namens de Commissie
voor de infrastructuur, belast met openbare
werken en verkeerswezen

door de heer Léon PATERNOSTER (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden: mevrouwen Sylvie Foucart, Andrée Guillaume-Vanderroost, de heren Marc Hermans, Léon Paternoster, Yves de Jonghe d'Ardoye, Philippe Smits, Claude Michel, Jean-Pierre Cornelissen, Michel Hecq, Bernard de Marcken de Merken, Philippe Debry, mevr. Evelyne Huytebroeck, de heer Jan Béghin, mevr. Brigitte Grouwels.

2. Plaatsvervangend lid: de heer Paul Galand.

Andere leden: de heer Marc Cools, mevr. Christine Blanchez, de heren Richard Beauthier, Stéphane de Lobkowicz, Jan De Berlangere, Bernard Guillaume.

Zie:

Stuk van de Raad:
A-227/1 - (93/94): Ontwerp van ordonnantie.

**CONSEIL DE LA REGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

SESSION ORDINAIRE 1994-1995

11 JANVIER 1995

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**octroyant la gratuité
des transports en
commun bruxellois aux
anciens combattants et assimilés**

RAPPORT

fait au nom de la Commission
de l'infrastructure, chargée des travaux publics
et des communications

par M. Léon PATERNOSTER (F)

Ont participé aux travaux de la Commission:

1. Membres effectifs: Mmes Sylvie Foucart, Andrée Guillaume-Vanderroost, MM. Marc Hermans, Léon Paternoster, Yves de Jonghe d'Ardoye, Philippe Smits, Claude Michel, Jean-Pierre Cornelissen, Michel Hecq, Bernard de Marcken de Merken, Philippe Debry, Mme Evelyne Huytebroeck, M. Jan Béghin, Mme Brigitte Grouwels.

2. Membre suppléant: M. Paul Galand.

Autres membres: M. Marc Cools, Mme Christine Blanchez, MM. Richard Beauthier, Stéphane de Lobkowicz, Jan De Berlangere, Bernard Guillaume.

Voir:

Document du Conseil:
A-227/1 - (93/94): Proposition d'ordonnance.

Inhoudstafel

0. Inleiding	3
I. Algemene bespreking	3
1. Inleidende uiteenzetting van de hoofdindiener	3
2. Bespreking	3
3. Antwoord van Minister Jean-Louis Thys	5
4. Voortzetting van de bespreking	7
5. Bijkomende uiteenzetting van de indiener	8
6. Antwoord van Minister Dominique Harmel	11
7. Voortzetting van de bespreking	13
II. Artikelsgewijze bespreking en stemming	18
III. Bijlagen	19

Sommaire

0. Introduction	3
I. Discussion générale	3
1. Exposé introductif de l'auteur principal	3
2. Discussion	3
3. Réponse du ministre Jean-Louis Thys	5
4. Poursuite de la discussion	7
5. Exposé complémentaire de l'auteur	8
6. Réponse du ministre Dominique Harmel	11
7. Poursuite de la discussion	13
II. Discussion des articles et vote	18
III. Annexes	19

0. Inleiding

Het voorstel werd twee maal in de Commissie onderzocht. Een eerste maal op 9 februari 1994, toen de heer Jean-Louis Thys nog minister was en een tweede maal op 11 januari 1995 met de heer Dominique Harmel als minister.

I. Algemene bespreking

1. Uiteenzetting van de hoofdindieners

Voor de uiteenzetting verwijst de hoofdindieners voornamelijk naar de toelichting van zijn voorstel van ordonnantie.

Hij voegt eraan toe dat de indieners de patriotten, vandaag nog meer dan een jaar geleden, voor hun opofferingen willen belonen.

De federalisering van het land zou wel eens tot separatisme kunnen leiden. En het incivisme van sommige van onze politici dreigt de oud-strijders en gelijkgestelden er nog meer van te overtuigen dat ze voor niets hebben gestreden en dat de waarden die ze hebben verdedigd van tafel zijn geveegd.

Hij alludeert hier op recente verklaringen betreffende de amnestie, hierbij in het bijzonder verwijzend naar de verklaringen van de minister-president van de Vlaamse Gemeenschap, die laat veronderstellen dat de Vlaamse Gemeenschap slechts aan de viering n.a.v. de vijftigste verjaardag van de bevrijding zal deelnemen, als de amnestie wordt goedgekeurd. De indiener wenst inderdaad bij te dragen tot het debat over het patriotisme tegen de amnestie en over het incivisme.

2. Bespreking

Een commissielid wenst het debat in de Commissie waardig te houden. De commissieleden kunnen zich wel achter het voorstel van ordonnantie scharen, maar niet achter het onheilsbeeld van de hoofdindieners.

Een lid wijst erop dat het hier hoe dan ook niet de plaats is om dit onderwerp te bespreken. In het jaar waarin we de 50ste verjaardag van de bevrijding vieren, is het wenselijk de oud-strijders en gelijkgestelden een vrijkaart voor het openbaar vervoer te geven. Hij onderstreept dat dit de gewestfinanciën bovendien geenszins in gevaar zou brengen.

Een commissielid zegt dat zijn fractie wel voor het voorstel van ordonnantie te vinden is. Na bij de MIVB informatie te hebben ingewonnen, blijkt echter dat de financiële impact van het voorstel aanzienlijk zou kunnen zijn. Het lid wenst dan ook een financiële studie.

0. Introduction

La proposition a été examinée en commission à deux reprises. Une première fois le 9 février 1994 lorsque le ministre Jean-Louis Thys était encore en fonction et le 11 janvier 1995 en présence du ministre Dominique Harmel.

I. Discussion générale

1. Exposé introductif de l'auteur principal

Pour son exposé, l'auteur principal renvoie pour l'essentiel au développement de sa proposition d'ordonnance.

Il ajoute que la volonté des auteurs de récompenser les patriotes pour leurs sacrifices est encore plus grande aujourd'hui qu'il y a un an.

La fédéralisation du pays risque en effet de mener au séparatisme. Et l'esprit incivique de certains de nos politiques tente à accréditer encore davantage dans l'esprit des anciens combattants et assimilés qu'ils se sont battus pour rien et que les valeurs qu'ils défendaient ont été battues en brèche.

Il fait ici allusion à de récentes déclarations sur l'amnistie, en particulier à celles du ministre-président de la Communauté flamande qui laisse entendre que celle-ci ne participera aux fêtes du cinquantième anniversaire de la libération que si cette amnistie est votée. L'auteur désire en fait contribuer au débat sur le patriotisme contre l'amnistie et l'incivisme.

2. Discussion

Un commissaire souhaite garder une dignité au débat en commission. Les commissaires peuvent souscrire à la proposition d'ordonnance, non pas à l'idée catastrophe de l'auteur.

Un membre tient à souligner que de toute façon ce n'est pas le lieu de débattre de ce sujet. En ce cinquantième anniversaire de la libération, il est opportun d'accorder la gratuité des transports en commun aux anciens combattants et assimilés. Il souligne par ailleurs que cela ne mettrait pas en péril les finances régionales.

Un commissaire informe que son groupe est sensible à la proposition d'ordonnance. Cependant après avoir recueilli des informations auprès de la STIB, il s'est révélé que l'impact financier de la proposition pourrait être important. Il souhaite dès lors qu'une étude financière soit entamée.

De hoofdindiener onderstreept dat het voorstel van ordonnantie dat de oorlogsslachtoffers en andere personen die recht hebben op nationale erkentelijkheid in het Brussels Gewest een vrijkaart voor het openbaar vervoer wil geven, betrekking heeft op enkele tienduizenden personen. Hij baseert zich op het rapport van 1992 van de Nationale Kas voor Oorlogspensioenen. Uit dit rapport blijkt dat, in heel het land, zowat 348.000 personen een door de Staat toegekende rente genieten.

Op verschillende bases kunnen ze allen in een van de categorieën van artikel 2 eerste tot vierde lijst van de wet van 3 augustus 1919 en van 27 mei 1947 worden ingedeeld (te weten de militairen, weerstanders, gevangenen en oorlogsinvaliden, de weduwen en de minderjarige kinderen van militairen, weerstanders en gedode gevangenen / de verminkte militairen of gedecoreerde Belgen / de militairen die tegen de vijand gestreden hebben (erg uitgebreide categorie) / de werkweigeraars en invalide burgers); het voorstel van ordonnantie heeft misschien alleen geen betrekking op de renten die verwijzen naar nationale orden (ongeveer 10.000 personen).

Op basis van de betalingen van 1992, die betrekking hebben op 25.000 internationale mandaten (Frankrijk en buitenland), kan men bijgevolg redelijkerwijs besluiten dat het in België gaat over 320.000 personen, d.w.z. een goede 30.000 Brusselaars.

Hoe dan ook, maximum een derde van de personen waarover het gaat zullen de maatregel kunnen genieten omdat:

- * de informatie altijd slechts een deel van de betrokken persoon bereikt;
- * een aantal personen fysisch niet meer in staat zijn de tram te nemen (rusthuis, ziekenhuis, hun wijk nooit meer verlatend);
- * sommigen heel onregelmatige gebruikers zijn van het openbaar vervoer en de vrijkaart niet zullen aanvragen voor het zeldzame gebruik dat ze van het openbaar vervoer maken;
- * degenen die autorijden in het algemeen het bij hun auto zullen houden.

Het voorstel dat bijgevolg op maximum 10.000 personen betrekking zou hebben, gaat in de richting van het beleid van de NMBS en andere geregionaliseerde maatschappijen voor buurtvervoer voeren en die aan een erg ruime categorie gebruikers (waaronder slechts 10% invaliden) 50 tot 75% vermindering toekennen op bedragen die aanzienlijker zijn, wat verklaart dat er waarschijnlijk meer aanvragen hiervoor zijn dan wat men met toepassing van de ordonnantie kan verwachten.

Een normaal abonnement kost 11.600 frank per jaar, maar dit bedrag wordt op 8.100 frank teruggebracht voor de personen die ouder zijn dan 65 (leeftijd die ze bijna allen bereikt hebben). Dus, 8.100 fr. voor ongeveer 10.000 per-

L'auteur principal souligne que la proposition d'ordonnance qui octroie aux victimes de guerre et autres personnes ayant droit à la reconnaissance nationale, la gratuité des transports en commun en Région bruxelloise concerne quelques dizaines de milliers de personnes sur base du rapport 1992 publié par la Caisse nationale des pensions de la guerre. Ce rapport établit que pour l'ensemble du pays quelques 348.000 personnes bénéficient d'une rente accordée par l'Etat.

A des titres divers, ils peuvent tous rentrer dans une des catégories de l'article 2 première à quatrième listes des lois du 3 août 1919 et du 27 mai 1947 (à savoir les militaires, résistants et prisonniers invalides, les veuves et enfants mineurs de militaires, résistants et prisonniers tués/les militaires mutilés ou Belges décorés/les militaires qui ont combattu l'ennemi (catégorie très large)/les réfractaires et civils invalides); seules peut-être les rentes afférentes aux ordres nationaux (soit environ 10.000 personnes) ne sont pas concernées par la proposition d'ordonnance.

Sur base des paiements effectués en 1992 et qui font état de 25.000 mandats internationaux (France et Etranger), on peut dès lors raisonnablement déduire que 320.000 personnes en Belgique sont concernées, soit une bonne trentaine de milliers de Bruxellois.

Quoiqu'il en soit, il faut estimer qu'au maximum un tiers des personnes visées sont susceptibles d'être bénéficiaires de la mesure car:

- * l'information ne touche toujours qu'une partie des personnes concernées;
- * un certain nombre n'ont plus les qualités physiques pour se déplacer en tram (maison de repos, hôpital, résidant en permanence dans leur quartier);
- * certains sont des utilisateurs très irréguliers des transports en commun et ne vont pas faire la démarche pour les quelques rares utilisations;
- * les automobilistes sont en général exclusifs dans leur choix du transport.

La proposition qui concernerait dès lors un maximum de 10.000 personnes va dans le sens de la politique menée par la SNCB et des sociétés régionalisées de transports vicinaux qui octroient de 50 à 75% de réduction à une catégorie très large de titulaires (10% d'invalidité seulement) pour des montants plus conséquents ce qui explique que les demandes sont probablement plus nombreuses que celles qui résulteront de l'application de l'ordonnance.

En outre, un abonnement normal coûte 11.600 frs par an mais ce montant est réduit à 8.100 frs pour les plus de 65 ans (âge qu'ils ont quasi tous atteint). Donc 8.100 frs pour environ 10.000 personnes, cela représente environ 80

sonen betekent ongeveer 80 miljoen. De kostprijs van een dergelijke maatregel is echter niet de loutere vermenigvuldiging van het aantal personen met de prijs van het abonnement, daar deze laatste zelf een aanzienlijke winstmarge inhoudt. Hij voegt eraan toe dat het voorstel in hoofdzaak een menslievende daad is tegenover deze personen, voor de diensten die ze ons land hebben verleend.

Ofschoon deze uitgave a priori niet te verwaarlozen is, hoewel weinig betekenisvol in de gehele begroting van de MIVB, moet er toch worden onderstreept dat ze snel zal afnemen omdat zij betrekking heeft op een bejaard gedeelte van de bevolking.

Indien deze uitgave nog te aanzienlijk zou blijken, kan men dit voorstel eventueel amenderen door de weduwen en de wezen geen vrijkaart voor het openbaar vervoer te geven. Dit vermindert het aantal begunstigden met ten minste 50% (aangezien de meeste oud-strijders, weerstanders en gevangenen zelf overleden zijn en alleen hun kinderen nog leven).

Bijgevolg komen wij tot een maximum van 5.000 begunstigden, wat de kostprijs op maximum 40 miljoen brengt, de winstmarge inbegrepen.

Ten slotte moet erop worden gewezen dat de uitbreiding naar de Belgische militairen van de oorlog in Korea en gelijkgestelden slechts onbeduidende financiële gevolgen zal hebben: het betreft 1.500 strijders, waarvan 150 Brusselaars, zonder rekening te houden met de personen die een natuurlijke dood gestorven zijn. De kostprijs bedroeg slechts 1,2 miljoen.

3. Antwoord van Minister Jean-Louis Thys

De Minister onderstreept dat de hoofdindieners het debat gesitueerd heeft op een niveau waarop men het niet moet situeren. Het voorstel is een lovenswaardig initiatief, maar men mag het niet verwarren en het niet koppelen aan een debat over amnestie.

De hoofdindieners zegt dat hij zijn voorstel niet gesitueerd heeft in de exclusieve context van het debat over amnestie. Hij is echter van oordeel dat de huidige context des te meer dwingt tot een compensatie voor de oud-strijders.

De Minister zegt dat de Brusselse Regering geen enkele toegeving doet ter compensatie van een goedkeuring van de amnestie.

Het initiatief van het raadslid is lovenswaardig omdat het een bijzonder voordeel wil toekennen aan degenen die hun leven voor onze vrijheid hebben gewaagd. Het initiatief komt bovendien op een symbolisch ogenblik, aangezien wij binnenkort 50 jaar bevrijding van België vieren.

De Minister stelt voor de Regering zo snel mogelijk een voorstel voor te leggen in de zin van het voorstel van het raadslid.

millions. Le coût d'une telle mesure n'est toutefois pas la multiplication pure et simple du nombre de personnes par le coût de l'abonnement puisque ce dernier renferme en lui-même une marge bénéficiaire importante. J'ajoute que la proposition a essentiellement un but altruiste à l'égard de ces personnes, pour les services rendus par ces dernières à notre pays.

Si cette dépense n'est - a priori - pas négligeable encore que peu importante dans le budget total de la STIB, il importe de souligner qu'elle ira en diminuant rapidement puisqu'elle concerne une tranche âgée de la population.

Si cette dépense s'avère encore trop élevée, on peut éventuellement amender cette proposition en supprimant du bénéfice de la gratuité des transports en commun, les veuves et orphelins. Cela diminue le nombre de bénéficiaires d'au moins 50% (puisque la plupart des combattants, résistants et prisonniers eux-mêmes sont morts mais leurs enfants sont en vie).

On arrive alors à un maximum de 5.000 personnes bénéficiaires, soit maximum 40 millions, en ce compris la marge bénéficiaire.

Enfin, il est à noter que l'extension aux militaires belges de la guerre de Corée et personnes assimilées n'aura que des répercussions financières insignifiantes: cela concerne 1.500 combattants dont 150 à Bruxelles, même sans tenir compte des morts naturelles, d'où un coût de 1,2 million seulement.

3. Réponse du ministre Jean-Louis Thys

Le ministre tient à souligner que l'auteur a situé le débat à un niveau où il ne faut pas le situer. La proposition est une initiative louable et il ne faut pas la confondre, la lier à un débat sur l'amnistie.

L'auteur principal n'a pas situé sa proposition dans le contexte exclusif du débat sur l'amnistie. Il estime cependant que le contexte actuel imposait d'autant plus une compensation pour les anciens combattants.

Le ministre signale que le gouvernement bruxellois n'accorde rien en compensation d'un vote sur l'amnistie.

L'initiative du conseiller est louable en ce qu'elle entend donner un avantage particulier aux personnes qui ont risqué leur vie pour notre liberté. L'initiative vient par ailleurs à un moment symbolique puisque nous allons fêter prochainement les 50 ans de la libération de la Belgique.

Le ministre se propose de soumettre au gouvernement, dans les meilleurs délais, une proposition dans l'esprit de celle de notre collègue.

Het voorstel is in zijn huidige vorm inderdaad helaas om de volgende, evidente redenen niet toepasbaar.

Ten eerste, de financiële impact van de voorgestelde maatregelen.

Indien men alleen de oud-strijders stricto sensu telt, dan zijn er 65.000 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest; voegt men hierbij de verplicht ingelijfden en de rechthebbenden in de eerste graad, dan komt men aan het indrukwekkend cijfer van 195.000. De financiële impact van de voorgestelde maatregel zou, tegen de prijs van het MTB-abonnement, d.w.z. 12.000 frank, minimum \pm 780 miljoen en maximum iets meer dan 2 miljard bedragen.

Het spreekt vanzelf dat dit bedrag moeilijk door de MIVB en door de gewestbegroting gedragen kan worden.

De Minister vraagt hem toe te staan hier, in het kader van het beheercontract tussen de MIVB en het Gewest, artikel 6.6 in herinnering te brengen dat duidelijk het volgende bepaalt: "De eventuele stijgingen van de kost die kan voortvloeien uit de verplichting de tarieven... te wijzigen, dienen voor rekening te komen van de overheid die de wijziging aangevraagd heeft".

De totale last van de voorgestelde maatregel zou dus moeilijk door de gewestbegroting kunnen worden gedragen.

De MIVB laat ons weten dat ze de oorlogsinvaliden reeds vele jaren een vrijkaart voor het openbaar vervoer geeft, op voorwaarde dat ze in het Brussels Gewest wonen of werken en voor hun ziekten als 100% invalide worden erkend of voor hun verwondingen als 30%.

Aldus werden in 1992, met toepassing van de ter zake geldende reglementering en in het kader van de strikte naleving van het beheercontract, 280 vrijkaarten afgegeven.

Recenter, en ingevolge een aanvraag die door het coördinatiecomité van de vereniging van weggevoerden en burgerslachtoffers van de twee oorlogen werd ingediend, hebben we de MIVB gevraagd samen met de andere federale en gewestelijke openbare vervoermaatschappijen na te denken over een systeem voor het coördineren van de vordelen die aan de invaliden en aan de oud-strijders worden toegekend, zelfs indien hun invaliditeitsgraad lager ligt dan de twee vermelde graden. De Minister zal vragen dit punt op de volgende vergadering van de Interministeriële Conferentie van Verkeerswezen en Infrastructuur (ICVI) in te schrijven.

Deze inschrijving is verantwoord omdat men tot een gemeenschappelijk tarief en een gemeenschappelijk vervoerbewijs wil komen.

De Minister herinnert er ter zake aan dat de MIVB, de VVM (Vlaamse Vervoermaatschappij) en de SRWT (Société Régionale Wallonne des Transports) eenzelfde vervoerbe-

En effet, la proposition telle que n'est malheureusement pas applicable pour les raisons évidentes suivantes.

Tout d'abord l'impact financier de la mesure proposée.

Si on s'en tient aux anciens combattants, stricto sensu, ils sont au nombre de 65.000 en Région de Bruxelles-Capitale; si on y ajoute les enrôlés de force et les ayants droit au premier degré, on atteint le chiffre impressionnant de 195.000 personnes. L'impact financier de la mesure proposée, au prix de l'abonnement MTB à 12.000 francs, serait de l'ordre de \pm 780 millions minimum et d'un peu plus de 2 milliards maximum.

Il va de soi que ce montant serait difficilement supportable par la STIB et le budget régional.

Qu'il soit permis au ministre de rappeler ici que, dans le cadre du contrat de gestion qui lie la STIB et la Région, l'article 6.6 indique clairement: "Les éventuels accroissements du coût qui pourraient résulter de l'obligation de modifier les tarifs sont à prendre en charge par l'autorité publique qui a demandé la modification".

La charge totale d'une mesure telle que proposée serait donc difficilement supportable par le budget régional.

La STIB nous informe qu'elle accorde depuis de nombreuses années déjà la gratuité du transport aux invalides de guerre, pour autant que leur lieu de résidence ou de travail se trouve en Région bruxelloise et que leur taux d'invalidité soit de 100% pour les maladies ou de 30% pour les blessures.

C'est ainsi qu'en 1992, 280 livres-parcours ont été délivrés en fonction de la réglementation en vigueur en cette matière et ce, dans le cadre du strict respect du contrat de gestion.

Plus récemment, et suite à une demande déposée par le Comité de coordination des associations des déportés et victimes civiles des deux guerres, nous avons demandé à la STIB de réfléchir à un système de coordination avec les autres sociétés publiques de transport fédérales et régionales, des avantages octroyés aux invalides et aux anciens combattants même ayant un taux d'invalidité inférieur aux deux taux précités. Le ministre demandera l'inscription de ce point à une prochaine réunion de la CICI (Conférence interministérielle des communications et de l'infrastructure).

Cette inscription est justifiée par la volonté de travailler à une communauté tarifaire et à un système commun de billettique.

Le ministre se permet, à cet égard, de rappeler que la STIB s'est équipée du même système de billettique que la VVM (Vlaamse Vervoer Maatschappij) et la SRWT (Société

wijs afgegeven en dat een van de opdrachten van de studiegroep die door de NIM wordt voorgezeten erin bestaat een gemeenschappelijk tarief uit te werken voor een groot gebied rond Brussel.

Samengevat wenst hij te preciseren dat:

1. de Regering van plan is in de Interministeriële Conferentie van Verkeerswezen en Infrastructuur een stand van zaken op te maken van de door de NMBS en de gewestelijke openbare vervoermaatschappijen toegekende voordelen;
2. de Minister gevraagd heeft dat men alle technische elementen verzameld die de toepassing van maatregelen betreffende de vermindering voor de oud-strijders mogelijk moeten maken;
3. hij de Regering zal voorstellen de mogelijkheid te onderzoeken om dezelfde voordelen toe te kennen dan deze die de andere openbare vervoermaatschappijen toekennen (50% vermindering en een verlaging van de invaliditeitsgraad die nodig is om een vrijkaart te verkrijgen), met naleving van de regels in het beheercontract en rekening houdend met onze begrotingsmogelijkheden.

Nu reeds zal hij, zonder te wachten tot dit punt in de ICVI wordt besproken, de MIVB en haar bestuur vragen de nodige contacten te leggen om een diepgaand onderzoek van dit dossier voor te bereiden.

Hij stelt voor het voorstel in zijn huidige vorm niet te behouden en hij suggereert dit punt op de agenda van de Commissie van mei te plaatsen opdat hij dan zijn besluiten na de ondernomen stappen kan meedelen.

4. Voortzetting van de bespreking

De hoofdindieners verbaast zich over de door de Minister meegedeelde cijfers. De Minister heeft gezegd dat er in het Brussels Gewest 65.000 oud-strijders waren. Volgens hem is dat niet mogelijk, aangezien er in 1940 600.000 personen werden gemobiliseerd, waarvan 10% Brusselaars, die trouwens niet allen meer in leven zijn.

De Minister zegt dat hij deze informatie van de MIVB heeft ontvangen.

Het lid zegt dat volgens de Nationale Kas voor Oorlogspensionoeren er in 1988 43.576 militaire oorlogsinvaliden waren. Het door de Minister vermelde cijfer lijkt dan ook overdreven.

Hij wenst trouwens te onderstrepen dat hij noch in zijn uiteenzetting vandaag, noch in de toelichting van zijn voorstel kritiek op de MIVB heeft geuit, maar dat hij van oordeel is dat de MIVB wel meer kan doen dat hetgeen ze vandaag doet.

régionale wallonne des transports) et qu'une des missions du syndicat d'études présidé par la SNI est de mettre en place une communauté tarifaire dans un large rayon autour de Bruxelles.

En résumé, il souhaite préciser que:

1. L'intention du gouvernement est de faire le point en CICI sur les avantages accordés par la SNCB et les sociétés régionales de transport public.
2. Le ministre a demandé que l'on réunisse les éléments techniques qui rendront possible l'application de mesures de réduction aux anciens combattants.
3. Il proposera au gouvernement d'examiner la possibilité d'accorder les mêmes avantages que les autres sociétés de transport public (50% de réduction et une baisse du taux d'invalidité nécessaire à l'obtention de la gratuité du transport) tout en respectant les modalités du contrat de gestion et les impératifs budgétaires qui sont les nôtres.

D'ores et déjà, et sans attendre l'inscription de ce point à la CICI, il demande à la STIB et à son administration de prendre les contacts nécessaires pour préparer un examen approfondi de ce dossier.

En conclusion, il propose de ne pas retenir la proposition telle que présentée et il suggère de remettre ce point à l'ordre du jour de la commission en mai afin qu'il puisse faire part de ses conclusions suite aux démarches entreprises.

4. Poursuite de la discussion

L'auteur principal s'étonne des chiffres cités par le ministre. Le ministre a affirmé qu'il y avait 65.000 anciens combattants en Région bruxelloise. Selon lui cela ne peut être vrai car il y avait 600.000 mobilisés en 1940 dont 10% de Bruxellois, qui ne sont d'ailleurs plus tous en vie.

Le ministre souligne qu'il a reçu ces informations de la STIB.

L'auteur principal informe que selon la Caisse nationale des pensions de la guerre, les invalides militaires de guerre étaient en 1988 au nombre de 43.576; le chiffre cité par le ministre lui paraît dès lors surfait.

Il tient par ailleurs à souligner que ni dans son exposé aujourd'hui, ni dans les développements de sa proposition il n'a critiqué la STIB mais selon lui, la STIB peut faire plus qu'elle ne fait.

Op dit ogenblik geeft de MIVB een vrijkaart aan de oud-strijders met een invaliditeitsgraad van 30% voor verwondingen, alsmede aan de invaliden wegens ziekte, maar wier invaliditeit 100% moet bedragen.

De Lijn en TEC geven de oud-strijders verminderde prijzen vanaf 10% invaliditeit; bij De Lijn kost een heenreis 16 frank, bij de TEC kost een heen- en terugreis 18 frank.

De hoofdindieners van het voorstel stemt ermee in te wachten tot mei opdat de Minister de onderhandelingen met de federale Staat en met de twee andere Gewesten tijdens de volgende vergadering van de Interministeriële Conferentie van Verkeerswezen en Infrastructuur zou kunnen aangaan, maar hij zegt dat men dit punt geen jaar mag uitstellen.

Een commissielid stelt voor ook de vermindering voor de grote gezinnen en de mogelijkheid om een fiets mee op het openbaar vervoer te nemen op de agenda van de volgende vergadering van de Interministeriële Conferentie in te schrijven.

De Minister erkent dat het probleem van de korting voor de grote gezinnen een belangrijke aangelegenheid is. Het probleem van de fietsen op het openbaar vervoer zal niet aan het begrotingsdebat worden gekoppeld.

Een lid kan begrijpen dat men een ruime denkoefening houdt over de tarieven, maar is van mening dat men zich zo snel mogelijk over het voorstel moet uitspreken. Hij zegt dat, zelfs indien de cijfers van de Minister correct zijn, men deze nog zal moeten bijsturen omdat hij deze berekeningen heeft laten uitvoeren op basis van een abonnement van 12.000 frank terwijl een abonnement in feite verminderd wordt tot 8.000 frank.

5. Bijkomende uiteenzetting van de indiener

De indiener herinnert eraan dat zijn voorstel op 9 februari een eerste maal besproken is in de commissie voor de infrastructuur van de Hoofdstedelijke Raad.

Minister Jean-Louis Thys en de indiener waren het niet eens over het aantal personen die aanspraak zouden kunnen maken op die maatregel.

Minister Thys ging ervan uit dat er in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 65.000 oud-strijders zijn. Voegt men daarbij de rechthebbenden in de eerste graad dan komt men tot het indrukwekkende aantal van 195.000 personen (op een bevolking van 954.000 inwoners). De financiële weerslag hiervan zou bijgevolg ten minste 800 miljoen en maximum 2.300 miljoen per jaar bedragen!

De indiener heeft daarop geantwoord dat hij op grond van zijn berekeningen die steunen op het verslag 92 van de Nationale Kas voor Oorlogspensioenen van mening is

Actuellement, la STIB accorde la gratuité aux anciens combattants qui ont une invalidité par blessures de 30% ainsi que la gratuité aux invalides par maladie mais là l'invalidité doit être à 100%.

Par ailleurs, les sociétés De Lijn et TEC accordent des prix réduits à partir de 10% d'invalidité aux anciens combattants; pour De Lijn le ticket simple s'élève à 16 frs et pour le TEC à 18 frs pour un aller-retour.

L'auteur principal de la proposition est d'accord d'attendre jusqu'au mois de mai pour que le ministre entame les négociations avec l'Etat fédéral et les deux autres Régions lors d'une prochaine réunion de la CICI, mais il ne faudrait pas que le point soit reporté d'un an.

Un commissaire propose quant à lui de mettre en plus à l'ordre du jour d'une prochaine CICI la réduction pour les familles nombreuses dans les transports en commun à Bruxelles et la possibilité d'emporter un vélo dans les transports en commun.

Le ministre reconnaît que le problème de la réduction pour les familles nombreuses est un point important. Le problème des vélos dans les transports en commun ne sera, quant à lui, pas joint au débat budgétaire.

Un membre peut comprendre qu'une réflexion tarifaire plus large soit menée mais il faudrait que l'on se prononce le plus rapidement possible sur la proposition. Il signale par ailleurs que même si les chiffres du ministre se révélaient exacts, il faudrait encore les moduler puisqu'il a fait effectuer ces calculs avec un abonnement à 12.000 frs et qu'en fait le coût de l'abonnement se réduit à 8.000 frs.

5. Exposé complémentaire de l'auteur

L'auteur rappelle que sa proposition a déjà été débattue une première fois en commission de l'infrastructure du Conseil régional le 9 février dernier.

Le ministre Jean-Louis Thys et l'auteur n'étaient pas d'accord sur les chiffres des bénéficiaires potentiels de cette mesure.

En effet, le ministre Thys estimait qu'il y avait 65.000 anciens combattants en Région de Bruxelles-Capitale et que si on ajoutait leurs ayants droit au 1er degré, on atteignait le chiffre impressionnant de 195.000 personnes (sur 954.000 habitants de la Région) et que l'impact financier serait donc de 800 millions au minimum à 2.300 millions au maximum tous les ans !

L'auteur a répondu, quant à lui, que ses calculs basés sur le rapport 92 de la Caisse nationale des pensions de la guerre l'amenaient à penser que 30.000 Bruxellois au plus

dat ten hoogste 30.000 Brusselaars onder de toepassing van deze maatregel zouden vallen. Het is steeds zo dat slechts een gedeelte van de betrokken personen ingelicht is. Sommigen kunnen het lichamelijk niet meer aan om met de tram te reizen, anderen maken er slechts af en toe gebruik van en zullen geen stappen doen voor de enkele zeldzame keren dat ze ermee reizen en de autobestuurders tenslotte maken doorgaans uitsluitend gebruik van de wagen. Het voorstel zou bijgevolg uiteindelijk ten goede komen aan maximum 10.000 personen (een derde van dertigduizend), wat gelet op de prijs van het abonnement (8.100 fr voor de 65-plussers) slechts 80 miljoen frank zou kosten aan de gewestbegroting. Daarbij komt dat het aantal begunstigen snel zal afnemen daar de maatregel geldt voor bejaarden.

Minister Jean-Louis Thys heeft geantwoord dat zijn cijfers later zullen worden vergeleken met die van de indiener en dat de bevoegde diensten om bijkomende informatie zouden worden gevraagd. Hij heeft dan beloofd dat er een overlegvergadering plaats zou hebben tussen de federale minister van verkeerswezen en de gewestelijke ministers van verkeer en vervoer ten einde de regelingen van alle vervoermaatschappijen (NMBS, MIVB, TEC, enz.) voor tariefverminderingen ten gunste van oud-strijders en gelijkgestelden in overeenstemming te brengen. Na dit overleg dat wellicht in mei plaats zou hebben zou het voorstel opnieuw worden besproken. De minister wou uiteraard een gelijke oplossing voor alle gewesten van het land.

Volgens de indiener zijn er sedertdien verscheidene elementen bijgekomen die zijn cijfers volkomen bevestigen.

1. Op 31 december 1993 telde men blijkens de cijfers van de Nationale Kas voor Oorlogspensioenen (hun boek blz. 36-37 voor 93 - bijlage II) voor het hele land 30.358 oorlogsinvaliden 40-45.

2. De Nationale Kas van de Oorlogspensioenen betaalt elk jaar (laatste gegevens van 31 december 1992) 348.000 pensioenen uit aan de militaire en burgerlijke invaliden, weduwen, wezen, weggevoerden, verplicht ingelijfd, ascendenten, houders van nationale orden. Dit aantal (bladzijde 5 van het verslag van 1992 van het ministerie van financiën met betrekking tot de Nationale Kas voor Oorlogspensioenen) moet worden beschouwd als een maximum voor het hele land temeer daar het voorstel van ordonnantie geen betrekking heeft op alle weduwen of wezen.

Daarvan moeten nog 10.000 personen worden afgetrokken, namelijk de renten in verband met de nationale orden waarvan geen sprake is in de ordonnantie alsmede 10.000 personen die overleden zijn sedert de bekendmaking, en 25.000 internationale mandaten. Er is dus nog een eindsaldo over van 305.000 personen voor het hele land (absoluut maximum).

3. Men zal het erover eens zijn dat het antwoord van minister Jean-Louis Thys aan de heer Devreese, een oud-

étaient concernés par cette mesure. L'information ne touche toujours qu'une partie des personnes concernées, certains n'ont plus les qualités physiques pour se déplacer en tram, d'autres sont des utilisateurs très irréguliers et ne vont pas faire la démarche pour les quelques rares utilisations et, enfin, les automobilistes sont en général exclusifs dans leur choix de mode de transport. La proposition ne concernerait donc finalement qu'un maximum de 10.000 personnes (un tiers de trente mille), ce qui, vu le prix de l'abonnement (8.100 francs pour les plus de 65 ans), coûterait seulement 80 millions de francs au budget régional. Et cela, sans compter que le nombre de bénéficiaires ira en diminuant rapidement puisque la mesure concerne une tranche âgée de la population.

Le ministre Jean-Louis Thys a répondu que ces chiffres seraient comparés ultérieurement avec ceux de l'auteur et que des informations complémentaires seraient demandées aux services compétents. Il a alors promis qu'une réunion de concertation aurait lieu entre le ministre fédéral des communications et les ministres régionaux des communications et des transports de façon à harmoniser les réductions à consentir par toutes les sociétés de transport (SNCB, STIB, TEC, etc) aux anciens combattants et assimilés. Après cette concertation, qui aurait lieu vraisemblablement au mois de mai, la discussion de la proposition serait reprise. L'idée du ministre était évidemment de trouver une solution identique pour toutes les Régions du pays.

Selon l'auteur, depuis lors, divers éléments sont venus corroborer tout à fait ses chiffres.

1. Au 31 décembre 1993, on comptabilisait pour tout le pays 30.538 invalides militaires de 40-45, ceci résultant des chiffres de la Caisse nationale des pensions de la guerre (cf. leur livret page 36-37 pour l'année 93 - annexe II).

2. La Caisse nationale des Pensions de la guerre paye chaque année (dernière référence: 31 décembre 1992) 348.000 pensions pour les invalides militaires et civils, veuves, orphelins, déportés, incorporés de force, ascendants, titulaires d'ordre nationaux. Ce chiffre (page 5 du rapport 1992 du ministère des finances relatif à la Caisse nationale des Pensions de la guerre) doit être considéré comme un maximum pour tout le pays d'autant plus que la proposition d'ordonnance ne vise pas tous les veuves et orphelins.

Il faut y enlever encore 10.000 personnes, soit les rentes affectées aux ordres nationaux non visées par l'ordonnance et 10.000 personnes décédées depuis la publication, ainsi que 25.000 mandats internationaux. Il reste donc un solde final de 305.000 personnes pour tout le pays (grand maximum).

3. On conviendra que la réponse du ministre Jean-Louis Thys à M. Devreese, ancien combattant qui lui avait

strijder die hem een brief had gestuurd, volkomen overdreven is: hij zegt immers dat het Hoofdstedelijk Gewest 65.000 oud-strijders telt, maar dat men in de ruime betekenis komt tot 195.000 personen op een bevolking van 954.000 inwoners. Deze cijfers zijn uiteraard uit de lucht gegrepen in zoverre onverschillig welke historicus zal zeggen dat het Belgisch leger dat in 1940 werd gemobiliseerd 600.000 militairen telde en dat het dus onmogelijk is dat er in het Hoofdstedelijk Gewest, gelet op de soldaten die tijdens de oorlog zijn gesneuveld en nadien een natuurlijke dood zijn gestorven, nog meer dan een tiende van dit aantal oud-strijders in leven zijn. 195.000 personen is nog meer uit de lucht gegrepen in zoverre het voorstel van ordonnantie niet tot doel heeft gratis vervoer te geven aan alle weduwen maar wel aan bepaalde categorieën van weduwen en wezen (grosso modo de weduwen van militairen en weerstanders die door de vijand zijn gedood en de wezen die op 10 mei 1940 minderjarig waren). Het voorstel heeft uiteraard geen betrekking op de weduwen en wezen van militairen of weerstanders die na de oorlog zijn overleden.

4. Zoals oud-strijder Devreese er terecht op wijst, doet de MIVB niet veel inspanningen, want men moet 30% invaliditeit hebben om gratis te mogen reizen. Wanneer men de cijfers van 1993 bekijkt, stelt men vast dat 20.000 van 30.538 militaire invaliden voor 1940-1945 niet aan deze voorwaarde voldeden (zie bijlage II).
5. Het document dat de heer Freddy Willockx, toentertijd minister van pensioenen, aan wie werd gevraagd hoeveel personen er eventueel onder de toepassing zouden vallen van het voorstel van ordonnantie voor het arrondissement Brussel-Hoofdstad, bevestigde indirect de cijfers van de indiener daar het tot ongeveer 25.000 personen komt die recht hebben op een oorlogspensioen (pensioengerechtigden, weduwen en wezen) voor het arrondissement Brussel-Hoofdstad (zie bijlage III).
6. De berekening van Minister Jean-Louis Thys klopt niet omdat hij geen rekening houdt met de winstderving maar met het MTB-bedrag (zijnde het volledige bedrag van een jaarlijks abonnement) voor alle denkbeeldige gevallen. Men weet dat men daarentegen het werkelijk verlies moet berekenen (op basis van een abonnement van 8.100 fr voor de 65-plussers) en ermee rekening moet houden dat velen van hen geen aanspraak zullen maken op de maatregel ofwel omdat zij niet meer reizen ofwel omdat zij met de wagen reizen, ofwel omdat zij de tram slechts zeer zelden nemen, ofwel omdat zij niet altijd op de hoogte zijn van deze voordelen.

De indiener besluit hieruit dat de 80 miljoen die het voorstel van ordonnantie de gewestbegroting zou kosten een maximum is. Voorts vormen de militairen die naar Korea zijn gezonden, tot wie de indiener zijn voorstel van ordonnantie bij wege van amendement had uitgebreid uit het

écrit, est tout à fait surfaite: il indique en effet qu'on compte 65.000 anciens combattants en Région bruxelloise mais qu'au sens large, on arrive au chiffre de 195.000 personnes sur 954.000 habitants. Ces chiffres sont évidemment fantaisistes dans la mesure où n'importe quel historien dira que l'armée belge mobilisée en 1940 comptait 600.000 combattants et qu'il est donc impossible que, compte tenu des militaires morts à la guerre et décédés par après de mort naturelle, il y ait encore plus d'un dixième de ce chiffre d'anciens combattants en vie en Région bruxelloise. Le chiffre de 195.000 personnes est encore plus fantaisiste dans la mesure où la proposition d'ordonnance ne visait de toute façon pas à accorder le transport gratuit à toutes les veuves mais bien à certaines catégories de veuves et orphelins (en gros les veuves de militaires et résistants tués par l'ennemi et les orphelins qui étaient mineurs au 10 mai 1940). La proposition ne visait évidemment pas les veuves et orphelins de militaires ou résistants décédés après la guerre.

4. Comme le souligne très justement l'ancien combattant Devreese, la STIB ne fait pas beaucoup d'efforts car il faut atteindre 30% d'invalidité pour bénéficier d'un libre parcours. Lorsqu'on examine les chiffres de 1993, on constate que sur 30.538 militaires invalides pour 1940-1945, plus de 20.000 ne remplissent pas cette condition (voir annexe II).
5. Le document transmis par Monsieur Freddy Willockx, à l'époque ministre des pensions, interrogé par l'auteur en ce qui concerne le nombre de personnes éventuellement concernées par la proposition d'ordonnance pour l'arrondissement de Bruxelles-Capitale, confirmait indirectement les chiffres de l'auteur puisqu'il comptabilise environ 25.000 personnes ayant droit à une pension de guerre (titulaires, veuves et orphelins) pour l'arrondissement de Bruxelles-Capitale (voir annexe III).
6. Le calcul du ministre Jean-Louis Thys est faussé dès lors qu'il comptabilise non le manque à gagner mais le montant MTB (soit le prix plein d'un abonnement annuel) pour tous les cas de figure; on sait qu'il faut au contraire calculer la perte effective (sur base d'un abonnement de 8.100 Frs pour les plus de 65 ans) et tenir compte que nombre d'entre eux ne seront pas visés par la mesure soit qu'ils ne se déplacent plus, soit qu'ils le font en voiture, soit qu'ils ne prennent le tram que très rarement, soit enfin parce qu'ils ne seront pas toujours informés de ces avantages.

De tout ceci, l'auteur tire comme conclusion que le chiffre de 80 millions que coûterait la proposition d'ordonnance au budget régional représente donc un grand maximum. Par ailleurs, les membres du corps expéditionnaire pour la Corée auxquels l'auteur avait étendu le bénéfice de sa pro-

oogpunt van de begroting slechts een gering aantal (199 leden voor het hele land).

Tot slot wenst de indiener nog te zeggen dat het antwoord van Minister Jean-Louis Thys op de schriftelijke vraag nr 392 over de verschillende tarieven van de TEC, DE LIJN, MIVB en NMBS inzake de prijsverminderingen voor oorlogsinvaliden veelzeggend is: DE LIJN stemt ermee in om de kostprijs per reis voor een grote groep (code 31: weduwen,...) te verminderen tot 16 frank. De TEC is nog vrijgevier met een retourtje voor 18 frank. In beide gevallen wordt geen onderscheid gemaakt volgens de graad van invaliditeit. Alleen de MIVB doet dit.

Bij wijze van algemeen besluit vraagt hij aan de minister om de cijfers vervat in de bijlagen opnieuw te willen onderzoeken en de commissie voor de infrastructuur kennis te willen geven van de resultaten van het overleg met de andere gewestelijke en de nationale minister van verkeer en vervoer zoals beloofd door zijn voorganger.

6. Antwoord van Minister Dominique Harmel

Het voorstel is al een eerste maal besproken in de commissie op 9 februari 1994. Net zoals zijn voorganger vindt Minister Dominique Harmel het een lofwaardig voorstel om een voordeel toe te kennen aan de personen die hun leven op het spel hebben gezet voor onze vrijheid. Wellicht is het voorstel dat is gedaan ingegeven door de herinnering aan de bevrijding van ons land die wij in 1994 hebben gevierd.

Afgezien van de meningsverschillen over de cijfers die de indiener heeft gegeven en die ondertussen ten dele zijn bevestigd door nadere gegevens, zou de Minister in het kader van het debat willen wijzen op een niet te verwaarlozen juridisch aspect.

Luidens artikel 18 van de ordonnantie betreffende de organisatie van het openbaar vervoer in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest worden "de prijzen van de plaatsbewijzen... vastgesteld door de Executieve, op voorstel van de raad van bestuur en mits naleving van de principes van de beheersovereenkomst".

In de praktijk worden de tarieven vastgesteld bij een besluit van de Regering en uit wetgevingstechnisch oogpunt gaat de Raad van State ervan uit dat "het procédé dat erin bestaat een besluit te wijzigen bij een wet of een ordonnantie geen aanbeveling verdient omdat zulks leidt tot een hybride regelgeving waarvan het voornaamste nadeel is dat er gevaar is voor verwarring tussen bepaling met kracht van wet en bepaling met verordenende kracht".

De juridische aspecten waarover de Minister het zoëven heeft gehad maken dat het niet raadzaam is een ordonnantie uit te vaardigen. Bovendien zou een besluit van de Regering wettelijk voldoende zijn om een eventuele beslissing te bekrachtigen.

position d'ordonnance par amendement, représente un nombre négligeable (199 membres pour tout le pays) du point de vue budgétaire.

Enfin, l'auteur tient à ajouter que la réponse du ministre Jean-Louis Thys à la question écrite n° 392 sur les tarifs comparés des sociétés TEC, DE LIJN, STIB et SNCB en ce qui concerne les réductions de prix à accorder aux invalides de guerre, est malgré tout très éloquente: DE LIJN accepte de réduire son coût par trajet à 16 francs pour une catégorie très large (code 31: veuves,...). La TEC est encore plus généreuse avec un billet aller-retour à 18 francs. Dans les deux cas, on ne fait pas de distinction dans le degré d'invalidité; seule la STIB en fait.

En conclusion générale, il demande au ministre de bien vouloir réexaminer les chiffres contenus dans les annexes et de bien vouloir informer la commission de l'infrastructure des résultats de la concertation avec les autres responsables régionaux et national des communications et transports ainsi que promis par son prédécesseur.

6. Réponse du ministre Dominique Harmel

La proposition a déjà été débattue une première fois en commission le 9 février 1994. Tout comme son prédécesseur, le ministre Dominique Harmel considère comme louable l'initiative de l'auteur de donner un avantage particulier aux personnes qui ont risqué leur vie pour notre liberté et la proposition qui est faite aura sans doute été alimentée par le souvenir de la libération de notre pays que nous avons fêté en 1994.

Au-delà des divergences quant aux chiffres présentés par l'auteur et qui, entretemps, ont été en partie corroborés par des renseignements précis, le ministre voudrait souligner un aspect juridique non négligeable dans le cadre du débat.

L'article 18 de l'ordonnance relative à l'organisation des transports en commun dans la Région de Bruxelles-Capitale indique: "les prix des titres de transport sont établis par l'Exécutif sur proposition du Conseil d'Administration de la STIB et dans le respect des principes définis par le Contrat de Gestion".

En pratique, les tarifs sont définis par un arrêté du gouvernement et, du point de vue légistique, le Conseil d'Etat estime que "le procédé consistant à modifier un arrêté par une loi ou une ordonnance n'est pas à recommander, étant donné qu'il conduit à une réglementation hybride dont l'inconvénient majeur est le risque de confusion entre disposition ayant force de loi et disposition ayant force réglementaire".

L'opportunité d'une ordonnance est donc infirmée par les aspects juridiques que le ministre vient de développer. D'autant plus, qu'un arrêté du gouvernement suffirait légalement à entériner une éventuelle décision.

Voorts staat in artikel 6.6 van het beheerscontract dat de betrekkingen tussen de MIVB en het Gewest regelt te lezen dat "eventuele stijgingen van de kosten die kunnen voortvloeien uit de verplichting om de tarieven te wijzigen... voor rekening (dienen te) komen van de overheid die de wijziging aangevraagd heeft".

In dit geval, en indien men zich aansluit bij de indiener, zou het Hoofdstedelijk Gewest de kosten van de voordelen die zouden worden toegekend op zijn begroting moeten aanrekenen. Indien men zich baseert op de cijfers die de indiener aan de Minister en aan de voorzitter van de commissie heeft gezonden in zijn brief van 16 mei en waaruit zou blijken dat er slechts maximum 10.000 rechthebbenden zouden zijn, zou men de begrotingsweerslag op ongeveer 90 miljoen kunnen ramen (het "senior" abonnement bedraagt immers 9.100 frank).

De indiener beseft dat de begrotingsproblemen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de Regering ertoe hebben genoodzaakt - zoals onlangs nog bij het opmaken van de begroting 1995 - om een aantal drastische maatregelen te nemen waardoor het sneeuwbaaleffect van de renten gelukkig kan worden ingedamd en waardoor de MIVB en het Gewest een redelijke financiële stabiliteit kan herwinnen ten einde de toekomst niet in de weegschaal te stellen.

Nu dit evenwicht verkregen is, is het moeilijk om nieuwe lasten voor de gewestbegroting in overweging te nemen. Dit betekent niet dat de MIVB thans geen voordelen toekent aan degenen die hun jeugd en hun gezondheid hebben opgeofferd aan de verdediging en de bevrijding van ons grondgebied.

Er zij aan herinnerd dat de MIVB sedert vele jaren gratis vervoer aanbiedt aan de oorlogsinvaliden voor zover hun verblijfplaats of plaats van hun werk in het Brussels Gewest gelegen is en dat hun graad van invaliditeit 100% bedraagt voor de ziekten of 30% voor de verwondingen.

Uit de cijfers van 1994 blijkt dat de MIVB op grond van deze reglementering 291 gratis abonnementen heeft afgeleverd.

Wat de zaak zelf betreft is de Minister het met de indiener eens dat men aan een aantal rechthebbenden in onze samenleving, die op solidariteit berust en het recht op mobiliteit voor alle medeburgers wil garanderen, faciliteiten toekent of de mogelijkheid biedt om gratis te reizen.

Aldus zouden wij verder kunnen gaan dan voordelen toe te kennen aan de oud-strijders en oorlogsinvaliden en ons, zoals het gemeentebestuur van Marseille, wenden tot de werkzoekende werklozen of zelfs tot de derde leeftijd (wat de MIVB thans reeds doet voor deze categorie door ruime kortingen te verlenen). Het is echter een fundamentele beleidskwestie. Aan het einde van de zittingsperiode is het thans echter wat laat om dit onderwerp aan te snijden, maar misschien komt het aan de orde bij de gesprekken ter voorbereiding van de volgende zittingsperiode.

Par ailleurs, le contrat de gestion qui règle les relations entre la STIB et la Région, en son article 6.6, indique que: "Les éventuels accroissements du coût qui pourraient résulter de l'obligation de modifier les tarifs sont à prendre en charge par l'autorité publique qui a demandé la modification".

Dans le cas présent, et si on suit l'auteur, ce serait donc la Région de Bruxelles-Capitale qui devrait prendre en charge budgétairement le coût des avantages qui seraient accordés. Si l'on se base sur les chiffres que l'auteur a transmis au ministre et au président de la commission dans son courrier du 16 mai dernier et qui ramènerait le chiffre maximum d'ayants droit à 10.000 personnes, on pourrait évaluer l'impact budgétaire à 90 millions environ (l'abonnement "senior" étant de 9.100 francs).

L'auteur n'est pas sans savoir que les problèmes budgétaires que connaît la Région de Bruxelles-Capitale ont obligé le gouvernement - récemment encore lors de l'établissement du budget 1995 - à prendre un certain nombre de décisions drastiques qui permettent, fort heureusement, d'enrayer l'effet "boule de neige" de la dette et de remettre la STIB et la Région dans des conditions de stabilité financière acceptable pour pouvoir gérer l'avenir.

Cet équilibre étant atteint, il est difficile aujourd'hui d'envisager de nouvelles charges au budget de la Région. Ce qui ne veut pas dire qu'actuellement certains avantages ne soient pas accordés par la STIB à ceux qui ont sacrifié leur jeunesse et leur santé à la défense et la libération de notre territoire.

Il faut rappeler que la STIB accorde depuis de nombreuses années la gratuité des transports aux invalides de guerre pour autant que leur lieu de résidence ou de travail se trouve en Région bruxelloise et que leur taux d'invalidité soit de 100% pour les maladies ou de 30% pour les blessures.

Des chiffres de 1994, il apparaît que 291 livres parcours ont été délivrés par la STIB en fonction de cette réglementation.

Sur le fond, le ministre peut rejoindre l'auteur quant aux facilités ou à la gratuité à accorder à un certain nombre d'ayants droit dans notre société, qui se veut solidaire et qui veut assurer, par ailleurs, le droit à la mobilité pour l'ensemble de ses concitoyens.

C'est ainsi que nous pourrions largement dépasser le stade de l'octroi d'avantages aux anciens combattants ou aux invalides de guerre pour nous adresser, comme le fait la Mairie de Marseille, aux chômeurs en recherche d'emploi ou même aux personnes du troisième âge, (ce que la STIB fait déjà aujourd'hui pour cette dernière catégorie en lui accordant de larges réductions). Mais il s'agit là d'un débat politique de fond. Il est un peu tard pour l'aborder maintenant en fin de législature mais, peut être sera-t-il au centre du débat qui préparera la législature prochaine.

Over de mogelijkheid om dit probleem voor te leggen aan de Interministeriële Conferentie van Verkeerswezen en Infrastructuur (ICVI), moet de minister tot de vaststelling komen dat deze commissie niet even regelmatig heeft gewerkt als was gehoopt ten gevolge van onder meer de opvolging van verschillende leden van de federale overheid.

Onlangs nog zijn de problemen die gerezen zijn naar aanleiding van de audit van de NMBS en van de invoering van het Eurovignet aan de ICVI voorgelegd. Voorts meent de Minister dat dit niet het ideale forum is om over dit probleem te praten.

Zijns inziens zal aan dit punt bijzondere aandacht worden besteed bij het opmaken van een nieuw beheerscontract en kan te dezer gelegenheid worden onderzocht welke voordelen eventueel kunnen worden verleend aan andere categorieën zoals hij zoëven heeft gezegd. De indiener moet echter begrijpen dat men in de nabije toekomst geen nieuwe lasten kan opleggen terwijl de fractie waartoe hij behoort beweert dat de Regering thans reeds niet over de middelen beschikt om haar beleid op dat gebied te voeren.

7. Voortzetting van de bespreking

De hoofdindiener onderstreept dat hij kennis had van het door de Minister aangevoerde juridisch argument (artikel 18 van de ordonnantie betreffende de organisatie van het openbaar vervoer in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest). Ofschoon de Raad van State meent dat deze werkwijze weliswaar niet aan te bevelen is (wijziging van een besluit via een ordonnantie), is zij toch toegestaan.

De indiener zou er zich ook niet tegen verzetten artikel 18 van de ordonnantie betreffende de organisatie van het openbaar vervoer in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te wijzigen. Men zou het artikel als volgt kunnen aanvullen:

“In afwijking van het vorige lid, wordt op het MIVB-net een vrijkaart afgegeven voor:

1° De militairen en weerstanders, oorlogs- of politieke gevangenen, oorlogsverminkten of -invaliden die aanspraak hebben op pensioen uit hoofde van verwondingen, gebrekkigheden of ziekten, opgedaan of verergerd ingevolge de dienst in een strijdende eenheid, in de weerstand of gedurende hun internering of gevangenschap.

2° De weduwen

- a) van militairen en weerstanders die voor de vijand gevallen of ingevolge hun verwondingen of gebrekkigheden gestorven zijn en die uit dien hoofde een levenslang pensioen genieten of er recht op hebben;
- b) van de Belgen die door de vijand werden terechtgesteld, van de oorlogs- en politieke gevangenen,

Quant à l'opportunité de présenter ce problème à la Commission interministérielle des communications et de l'infrastructure (CICI), le ministre doit bien constater que cette commission n'a pas eu la régularité de fonctionnement qu'on aurait pu attendre d'elle, suite notamment à la succession de divers titulaires au niveau fédéral.

Plus récemment, l'énergie de la CICI a été mobilisée par les problèmes soulevés par l'audit de la SNCB ou par l'Euro-vignette. Par ailleurs, le ministre ne pense pas que ce soit le lieu idéal pour discuter de cette problématique.

A son sens, ce point devra faire l'objet d'une attention toute particulière lors de l'élaboration du nouveau contrat de gestion et, à cette occasion, il sera sans doute opportun d'examiner les avantages éventuels à accorder à d'autres catégories comme il vient de l'évoquer. Mais l'auteur comprendra que l'on ne peut imposer de nouvelles charges dans l'immédiat alors que le groupe auquel il appartient prétend qu'aujourd'hui le gouvernement n'a déjà pas les moyens de sa politique dans ce domaine.

7. Poursuite de la discussion

L'auteur souligne qu'il avait connaissance de l'argument juridique invoqué par le ministre (article 18 de l'ordonnance relative à l'organisation des transports en commun dans la Région de Bruxelles-Capitale). Cependant, même si le Conseil d'Etat estime que ce procédé n'est pas à recommander (modification d'un arrêté par une ordonnance), il est néanmoins permis.

L'auteur ne serait pas opposé non plus à modifier l'article 18 de l'ordonnance relative à l'organisation des transports en commun dans la Région de Bruxelles-Capitale. Celui-ci pourrait être complété de la manière suivante:

“Par dérogation à l'alinéa précédent, la gratuité sur le réseau de la STIB est accordé pour :

1° Les militaires et résistants, prisonniers de guerre ou politiques, mutilés ou invalides de la guerre qui ont droit à une pension en raison de blessures, infirmités ou maladies contractées ou aggravées du fait du service dans une unité combattante, dans la résistance ou au cours de leur internement ou captivité.

2° Les veuves

- a) Des militaires et résistants tués à l'ennemi ou morts des suites de leurs blessures ou infirmités et qui, de ce chef, reçoivent ou sont en droit de recevoir une pension viagère;
- b) Des Belges qui ont été exécutés par l'ennemi, des prisonniers de guerre, des prisonniers politiques et des

zomede van de gedeporteerden die gedurende of ingevolge hun internering, gevangenschap of deportatie bezweken zijn;

- c) van hen die, uit hoofde van hun vaderlandse houding door partijgangers en agenten van de vijand werden vermoord.

3° de op 1 augustus 1914 of op 10 mei 1940 minderjarig kinderen:

- a) van de Belgische militairen en weerstanders die gedurende de krijgsvieringen werden gedood, of die gestorven zijn ingevolge hetzij in de strijd opgelopen verwondingen hetzij wegens de militaire dienst gedurende de oorlog opgedane of verergerde ziekten;
- b) van de Belgen die door de vijand werden terechtgesteld, van oorlogs- en politieke gevangenen en gedeporteerden, die gedurende of ingevolge hun internering, hun gevangenschap of hun deportatie bezweken zijn;
- c) van de Belgen die uit hoofde van hun vaderlandse houding door de partijgangers of agenten van de vijand werden vermoord.

De tweede lijst omvat:

- 1° de verminkte en invalide oorlogsmilitairen die recht hebben op pensioen uit hoofde van verwondingen, gebrekkigheden of ziekten opgedaan of verergerd ingevolge de militaire dienst gedurende de oorlog;
- 2° de Belgische militairen van om het even welke rang die bij dagorder werden vermeld wegens een heldhaftige daad; degenen die tussen 28 mei 1940 en 3 september 1944 zich bij de geallieerde strijdkrachten hebben gevoegd om de oorlog voort te zetten; de krijgsvangenen die ten minste zes maanden gevangenschap hebben ondergaan, alsmede de leden van de weerstand;
- 3° de politieke gevangenen en de Belgen die, hoewel niet gemobiliseerd, gedurende de oorlog erkende daden van buitengewone burgertoewijding hebben verricht.

De derde lijst omvat:

De Belgische militairen van welke rang ook, die daadwerkelijk tegen de vijand gestreden hebben.

De vierde lijst omvat:

- 1° de Belgen die gemobiliseerd werden en niet tot een der vorige categorieën behoren;
- 2° de arbeidsweigeraars;
- 3° de niet-gemobiliseerde minderjarige Belgen, die ten gevolge van oorlogsgeweld invalide geworden zijn;

déportés, morts au cours ou à la suite de leur internement ou captivité ou de leur déportation.

- c) De ceux qui, en raison de leur attitude patriotique ont été assassinés, par des partisans ou des agents de l'ennemi.

3° Les enfants mineurs au 1er août 1914 et au 10 mai 1940:

- a) Des militaires belges et résistants tués au cours des opérations de guerre ou qui sont morts à la suite soit de blessures reçues par l'ennemi, soit de maladies contractées ou aggravées du fait du service militaire pendant la guerre;
- b) Des Belges qui ont été exécutés par l'ennemi, des prisonniers de guerre, des prisonniers politiques et des déportés morts au cours ou à la suite de leur internement ou de leur déportation;
- c) Des Belges qui, en raison de leur attitude patriotique, ont été assassinés par des partisans ou des agents de l'ennemi.

La deuxième liste comprend:

- 1° Les militaires mutilés ou invalides de guerre qui ont droit à une pension en raison des blessures, infirmités ou maladies contractées ou aggravées du fait du service militaire pendant la guerre;
- 2° Les militaires belges de tous grades ayant été cités à l'ordre du jour, pour action d'éclat; ceux qui ont rejoint entre le 28 mai 1940 et le 3 septembre 1944 les forces alliées pour continuer la guerre; les prisonniers de guerre ayant subi six mois au moins de captivité, ainsi que les membres de la résistance;
- 3° Les prisonniers politiques et les Belges qui, sans être mobilisés, ont accompli au cours de la guerre des actes reconnus de dévouement civique exceptionnel.

La troisième liste comprend:

Les militaires belges de tous grades qui ont combattu effectivement contre l'ennemi;

La quatrième liste comprend:

- 1° Les Belges qui ont été mobilisés et ne rentrent pas dans l'une des catégories précédentes;
- 2° Les réfractaires au travail;
- 3° Les Belges mineurs non mobilisés, devenus invalides par suite de faits de guerre;

4° de Belgen die werden gedeporteerd om verplichte arbeid te verrichten (wetten van 3 augustus 1919 en 27 mei 1947, artikel 2, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 5 juli 1947).

De hoofdindiener wijst erop dat dit maximum 80 miljoen zou kosten en dat dit bedrag zal afnemen. Hij is van oordeel dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest iets kan doen voor degenen die hun leven gewaagd hebben.

De indiener zou er zich niet tegen verzetten dat de Minister met zijn gewestelijke en federale collega's overleg pleegt om een akkoord te bereiken over een vermindering op het openbaar vervoer voor de oud-strijders en gelijkgestelden en dat het tarief voor deze categorieën bij besluit wordt vastgesteld.

Een commissielid onderstreept dat allen wensen dat het openbaar vervoer zoveel mogelijk wordt gebruikt en dat de frequenties verhogen.

Het voorstel van de burgemeester van Marseille om sommige sociale categorieën voordelen toe te kennen, is niet onbelangrijk. Op het vlak van de marketing is het immers een feit dat, wanneer men sommige voordelen toekent, dit soms gevolgen heeft die, op begrotingsvlak, veel positiever zijn dan de geleverde inspanning.

Het basisidee bestaat erin het gebruik van het openbaar vervoer aan te moedigen. Het commissielid wijst erop dat wanneer de werkloze Marseillaan opnieuw werk zal hebben gevonden, hij het openbaar vervoer zal blijven gebruiken.

In België bewijst het succes van de trein- tram- en busdagen eveneens dat er voor de gebruikers een probleem is met de kostprijs van het openbaar vervoer.

De MIVB heeft niet altijd een goed imago onder een ruim publiek. Hij geeft het voorbeeld van de grote gezinnen waarvan een lid gehandicapt is. Zij stellen de inspanningen die de MIVB voor hen doet niet op prijs.

Een commissielid stelt vast dat de problemen in verband met de vorm en de inhoud elkaar overlappen.

Het juridisch probleem lijkt het lid een belangrijk obstakel wat de ontvankelijkheid van het voorstel van ordonnantie betreft.

De keuze van de wetgever om een weg te bewandelen die niet door de Raad van State wordt aanbevolen, moet een uitzondering blijven.

De weg die de indiener bewandelt, stuit het lid tegen de borst omdat hij getuigt van oppervlakkigheid en omdat de indiener, om op een lijn te blijven met zijn fractie, voorstelt niet alle personen die hun leven hebben gewaagd het voordeel toe te kennen, maar alleen de rechthebbenden van degenen die op het slagveld gestorven zijn (wat zal toelaten de gevolgen voor de begroting in te dammen).

4° Les Belges qui ont été déportés pour effectuer du travail obligatoire (lois des 3 août 1919 et 27 mai 1947, article 2, publiées au *Moniteur belge* du 5 juillet 1947).

Quant au coût que cela représenterait, l'auteur principal souligne qu'il représenterait au maximum 80 millions et que cette somme irait en décroissant. La Région de Bruxelles-Capitale peut faire quelque chose pour les personnes qui ont risqué leur vie.

L'auteur ne serait pas opposé au fait que le ministre se concerta avec ses collègues régionaux et fédéral pour accorder une réduction sur les transports en commun aux anciens combattants et assimilés et que le tarif pour ces catégories soit fixé par arrêté.

Un commissaire souligne que le vœux de tous est que les transports en commun soient utilisés le plus possible et qu'il y ait une augmentation des fréquences.

La proposition de la mairie de Marseille d'accorder des avantages à certaines catégories sociales n'est pas anodine. En terme de marketing, lorsqu'on accorde certains avantages, cela a parfois des effets de retour positifs beaucoup plus importants en termes budgétaires, que l'effort consenti.

L'idée de base étant de promouvoir l'utilisation des transports en commun, le commissaire relève que lorsque le chômeur marseillais aura retrouvé du travail, il continuera à utiliser les transports en commun.

En Belgique, le succès de la Journée train, tram, bus témoigne également du problème du coût des transports en commun pour les usagers.

La STIB n'a pas toujours une bonne image de marque auprès d'un public large. Et de citer l'exemple des familles nombreuses dont une personne est handicapée, qui ne peuvent apprécier les efforts déployés à leur égard par la STIB.

Un commissaire constate que les problèmes de forme et de fond se conjugent.

Le problème juridique lui semble être un obstacle important à la recevabilité de la proposition d'ordonnance.

Il doit rester exceptionnel que le législateur choisisse une voie qui n'est pas recommandée par le Conseil d'Etat.

La voie choisie par l'auteur choque le commissaire parce qu'elle est superficielle et parce que pour être cohérente avec son groupe, l'auteur propose de ne pas englober tous ceux qui ont risqué leur vie, mais seulement les ayants droit de ceux qui sont morts sur le champ de bataille (ce qui permettra de réduire l'impact budgétaire).

Hetzelfde commissielid wijst erop dat in München ook de gezinnen van de weggevoerden en de gefusilleerden deze maatregel genieten.

De hoofdindieners onderstreept dat zijn voorstel ook op hen van toepassing is (zie lijst in het *Belgisch Staatsblad*).

Het vorig commissielid wijst erop dat men niet züs en daarna zo kan handelen: ofwel geldt hun voorstel voor allen die tegen de vijand gestreden hebben en hun leven gewaagd hebben (ruime betekenis van het begrip schuld van een natie) ofwel beperken ze het toepassingsgebied en heeft hun voorstel geen betrekking op de rechthebbenden (weggevoerden of weerstanders).

Het commissielid vindt het onaanvaardbaar dat men niet met alle rechthebbenden rekening houdt. Hij verwerpt categoriek opsplitsing en hiërarchisering.

Om de gezinnen van de oud-strijders in het geheel op te nemen, zijn er drie mogelijkheden:

- de commissieleden stellen een methode en een te bereiken doel vast; ze kunnen deze problematiek ook onderzoeken in een ruimer debat over het sociaal beleid op dit vlak, over toegang tot het openbaar vervoer;
- de Commissie maakt haar bekommernis bekend en vraagt de MIVB erop in te spelen;
- men wacht op de volgende Interministeriële Conferentie van Verkeerswezen en Infrastructuur, waarop elkeen zijn verantwoordelijkheid neemt.

De indieners zeggen dat hun voorstel niet discrimineert. Het heeft betrekking op alle weduwen en op alle wezen van diegenen die van 1940 tot 1945 gestreden hebben. Alleen de gezinnen van de strijders die na de oorlog een natuurlijke dood zijn gestorven, worden uitgesloten.

Het vorig commissielid vindt het schandalig dat de weggevoerden, die voor hun oorlogsverwondingen geen erkenning genieten, worden uitgesloten. Men speelt geen spelletje met deze mensen.

Een lid stelt zich vragen bij de redenen waarom de PRL-vertegenwoordigers die deel uitmaken van de raad van bestuur van de MIVB geen voorstel in die zin hebben gedaan (artikel 18 van de ordonnantie betreffende de organisatie van het openbaar vervoer in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest). De Minister en een commissielid hebben duidelijk onderstreept dat dit probleem eenvoudig en zonder wijziging van artikel 18 kan worden opgelost.

Het lid neemt het ook niet dat men met sommige strijders uitsluit. De goede voornemens van de indieners zouden in twijfel kunnen worden getrokken en najver kunnen veroorzaken.

Le même commissaire souligne qu'à Munich les familles des déportés et des fusillés sont également concernées par des mesures de ce type.

L'auteur principal souligne qu'ils sont inclus (cf. liste parue dans le *Moniteur Belge*).

Le commissaire précédent souligne qu'on ne peut faire une chose et son contraire: ou bien les auteurs visent la notion large de la dette d'une nation à l'égard de ceux qui se sont battus, au péril de leur vie, contre l'ennemi ou bien ils opèrent de manière restrictive et les ayants droit (des déportés et des résistants) ne sont pas inclus dans l'ordonnance.

Le commissaire n'admet pas qu'on ne prenne pas en considération tous les ayants droit; il rejette catégoriquement le saucissonnage et la hiérarchisation.

Pour aborder le sort des familles des anciens combattants dans l'ensemble, il y a trois voies possibles:

- les commissaires définissent une méthode et un objectif à atteindre; ils peuvent également insérer cette problématique dans un débat plus large sur les politiques sociales à mener en matière d'accès aux transports en commun;
- la commission fait part de sa préoccupation et demande à la STIB de la traiter;
- on attend la prochaine CICI, où chacun prend sa responsabilité.

Les auteurs précisent qu'ils ne sont pas discriminatoires dans leur proposition; elle couvre toutes les veuves et tous les orphelins des gens qui ont combattu de 1940 à 1945. Seules sont exclues les familles des combattants qui sont morts de mort naturelle après la guerre.

Le commissaire précédent souligne qu'il est scandaleux que les déportés, qui ne reçoivent pas la reconnaissance de leurs blessures de guerre, ne soient pas pris en considération. On ne badine pas avec ces gens.

Un membre s'interroge quant aux raisons qui ont empêché le(s) représentant(s) PRL au conseil d'administration de la STIB de faire une proposition en ce sens (article 18 de l'ordonnance relative à l'organisation des transports en commun dans la Région de Bruxelles-Capitale). Comme l'ont souligné clairement le ministre et un commissaire, le problème peut être résolu simplement sans modification de l'article 18.

Il n'admet pas non plus que certains combattants soient considérés comme accessoires. Les bonnes résolutions des auteurs pourraient être sujet à caution et provoquer des jalousies.

De Minister is van mening dat men de juridische regels moet naleven (artikel 18 is onomzeilbaar).

Hij begrijpt de filosofie van de indieners niet. Zij wensen een vrijkaart voor het openbaar vervoer te geven aan een categorie personen die haast niet meer bestaat en aan een categorie die sterk afneemt. In totaal betreft het maximum 25.000 personen.

De Minister verwerpt de categorieën ; de oud-strijders, dat zijn niet alleen degenen die een medaille hebben ontvangen. Men mag ook de anderen, die in de schaduw gestreden hebben, niet uitsluiten.

Hij vraagt zich trouwens af of het wenselijk is alle personen met sociale problemen in aanmerking te nemen (grote gezinnen, werklozen ...).

Hij zou bereid zijn bij de onderhandelingen over het volgende beheercontract een nota in die zin te onderzoeken. Hij deelt de mening van het commissielid dat erop wees dat men het openbare vervoer aantrekkelijker moet maken en dat men moet zorgen voor een beter gebruik.

Kortom, de Minister is bereid:

- deel te nemen aan een inhoudelijk debat over gratis openbaar vervoer voor alle personen die tijdens de tweede wereldoorlog hebben gestreden;
- alle personen met sociale problemen in aanmerking te laten komen;
- de nodige financiële maatregelen goed te keuren.

De Voorzitter stelt voor dat de hoofdindieners een aanbeveling tot de Regering en de MIVB richt.

De hoofdindieners begrijpt niet dat men hem verwijt onvolledig te zijn: om zo objectief mogelijk te zijn, heeft hij de lijsten in de wetten van 1919 en 1947 overgenomen.

Een commissielid verbaast zich erover dat de hoofdindieners niet de gepaste conclusies trekt uit het juridisch argument dat de Minister aangevoerd heeft.

Het lid begrijpt niet waarom het debat eerder in de Commissie dan wel bij de MIVB zou moeten worden gevoerd. Indien ze artikel 18 zouden naleven, zouden de indieners hun doel bereiken.

Een van de indieners vindt dat sommige argumenten niet gelden of getuigen van slechte wil.

Het lid begrijpt dat men de financiële gevolgen dient na te gaan en dat men andere sociale categorieën in aanmerking zou kunnen nemen. Het lid is echter van mening dat het juridisch argument iets te ver gezocht is en dat de bewering dat men dit voordeel zou weigeren aan 1% van de mensen die hun rechten niet kunnen doen gelden van slechte wil getuigt.

Le ministre estime qu'il faut suivre les règles en matière juridique (l'article 18 est incontournable).

Il s'étonne de la philosophie des auteurs. Ils souhaitent accorder la gratuité des transports en commun car telle catégorie n'existe presque plus, telle autre est en forte régression; dans l'ensemble cela représentera au maximum 25.000 personnes.

Le ministre rejette les catégories; les anciens combattants ne sont pas seulement ceux qui ont reçu une médaille. On ne peut négliger tous les autres qui se sont battus dans l'ombre.

Il s'interroge par ailleurs sur l'opportunité de prendre en considération tous les gens qui ont des problèmes sociaux (familles nombreuses, chômeurs,...).

Il serait prêt à examiner une note dans ce sens lors de la négociation du prochain contrat de gestion. Il partage l'opinion du commissaire qui soulignait qu'il faut assurer une plus grande attractivité et une meilleure utilisation des transports en commun.

En guise de conclusion, le ministre est prêt à:

- participer à un débat de fond concernant la gratuité des transports pour ceux qui se sont battus durant la deuxième guerre mondiale.
- prendre en considération l'ensemble des personnes qui ont des problèmes sociaux.
- adopter les mesures financières nécessaires.

Le président propose que l'auteur principal fasse une recommandation au gouvernement et à la STIB.

L'auteur principal ne comprend pas les reproches qui lui sont faits d'être incomplet: pour être le plus objectif possible, il a repris les listes des lois de 1919 et 1947.

Un commissaire s'étonne que l'auteur principal ne tire pas les conclusions de l'argument juridique invoqué par le ministre.

Il ne voit pas pourquoi le débat devrait avoir lieu au sein de la commission plutôt qu'à la STIB; en respectant l'article 18, les auteurs atteindraient leur but.

Un des auteurs estime que certains arguments utilisés ne sont pas valables ou sont de mauvaise foi.

Il peut comprendre qu'il faille mesurer l'impact financier et qu'on pourrait inclure d'autres catégories sociales. Il estime par contre que l'argument juridique est tiré par les cheveux et que l'affirmation qu'on refuse l'avantage à 1% des gens qui ne peuvent pas faire valoir leurs droits est de mauvaise foi.

De Minister zegt dat hij zich aan de procedure houdt. Hij is bereid, via de leden die de fractie van de auteurs in de raad van bestuur van de MIVB vertegenwoordigen, een uitgebreid voorstel in ontvangst te nemen.

Een commissielid herinnert eraan dat, op voorstel van een ander lid van de fractie waartoe de indieners behoren, de raad van bestuur van de MIVB een voorstel heeft onderzocht dat ertoe strekt de toeristen, via de hotels, bijzondere voorwaarden op het MIVB-net toe te kennen.

De hoofdindieners is van mening dat hij niet voldoende waarborgen heeft dat zijn doel wordt bereikt. Hij verkiest zijn voorstel ter stemming te brengen.

II. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1

Stemming

Het artikel wordt verworpen met 7 stemmen tegen 3, bij 3 onthoudingen.

Bijgevolg is het voorstel van ordonnantie verworpen.

De Minister betreurt dat de indieners het debat gepolitiseerd hebben.

Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.

De Rapporteur,

Léon PATERNOSTER

De Voorzitter,

Claude MICHEL

Le ministre rappelle qu'il est un homme de procédure, il est prêt à recevoir une proposition élargie via les membres qui représentent le groupe des auteurs au sein du conseil d'administration de la STIB.

Un commissaire rappelle que sur proposition d'un autre membre du groupe des auteurs, le conseil d'administration de la STIB a examiné une proposition visant à accorder des conditions particulières sur le réseau de la STIB aux touristes via les hôtels.

L'auteur principal estime qu'il n'a pas suffisamment de garantie pour que son objectif soit poursuivi. Il préfère dès lors soumettre sa proposition au vote.

II. Discussion des articles et vote

Article 1er

Vote

L'article est rejeté par 7 voix contre 3 et 3 absents.

En conséquence, la proposition d'ordonnance est rejetée.

Le ministre regrette que les auteurs aient politisé le débat.

Confiance est faite au rapporteur pour la rédaction du rapport.

Le Rapporteur,

Léon PATERNOSTER

Le Président,

Claude MICHEL

Bijlage 1**Amendement**

Nr. 1

*Artikel 2***Een tweede lid in te voegen luidende:**

«Dezelfde voordelen worden toegekend aan de Belgische leden van het expeditiekorps voor Korea en aan de met hen gelijkgestelde personen zoals omschreven in de artikelen 3 en 4 van het koninklijk besluit nr. 4 van 28 januari 1953 (waarbij verschillende in oorlogstijd geldende wetsbepalingen op de leden van het expeditiekorps voor Korea van toepassing worden verklaard - Belgisch Staatsblad 31/1/1953) op dezelfde wijze en onder dezelfde voorwaarden als bepaald in het eerste lid».

VERANTWOORDING

Met het amendement wordt getracht het algemene denkbeeld dat aan het voorstel van ordonnantie ten grondslag ligt in acht te nemen. Dit voorstel heeft tot doel een voordeel toe te kennen aan de personen die ons land hebben verdedigd en die door hun zelfverloochening hebben bijgedragen tot de verdediging van de democratische opvattingen waaraan ons land sterk gehecht is, ook buiten het enge kader van de twee wereldoorlogen. Het amendement heeft bijgevolg tot doel het recht om gratis met het openbaar vervoer te reizen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest mede te doen gelden voor de Belgische vrijwilligers van de Koreaanse oorlog en voor de personen die met hen worden gelijkgesteld.

Annexe 1**Amendement**

N° 1

*Article 2***Insérer un deuxième alinéa libellé comme suit:**

«Les mêmes avantages seront accordés aux membres belges du corps expéditionnaire pour la Corée et aux personnes qui leur sont assimilées tels que définis aux articles 3 et 4 de l'arrêté royal n° 4 du 28 janvier 1953 (rendant applicables aux membres du corps expéditionnaire pour la Corée, diverses dispositions légales du temps de guerre - Moniteur belge 31/1/1953) dans les mêmes termes et dans les mêmes conditions qu'à celles énoncées à l'alinéa premier».

JUSTIFICATION

L'amendement cherche à respecter la philosophie générale de la proposition d'ordonnance dont le but est d'octroyer un avantage aux personnes qui ont défendu notre pays ou qui ont contribué, par leur courage et leur abnégation, à défendre les idées de démocratie auxquelles notre pays est viscéralement attaché, et cela même en dehors du seul cadre des deux guerres mondiales. Il vise donc à étendre le bénéfice de la gratuité des transports en commun en Région de Bruxelles-Capitale aux volontaires belges de la guerre de Corée et aux personnes qui leur sont assimilées.

Bijlage 2

Verdeling per stelsel en per invaliditeitsgraad
van de invaliditeitspensioenen van de militairen
(op 31.12.1993)

Annexe 2

Répartition par régime et par degré d'invalidité
des pensions militaires d'invalidité
(Nombre au 31.12.1993)

Invaliditeits- graad	Gewone invaliden	Geamputeerden	Zware invaliden Wet van 7.6.1989	Forf. invaliden Art. 4, § 1	Totaal per invali- diteitsgraad
Degré d'invalidité	Invalides ordinaires	Amputés	Grands invalides	Inval. forf. Art. 4, §1 Loi du 7.6.1989	Totaux par degré d'invalidité
10	11.967	-	-	-	11.967
15	1.595	-	-	-	1.595
20	4.077	-	-	-	4.077
25	1.765	-	-	1	1.766
30	1.677	-	-	-	1.677
35	897	-	-	-	897
40	1.106	-	-	-	1.106
45	551	-	-	-	551
50	861	-	-	-	861
55	473	-	-	-	473
60	644	-	-	-	644
65	487	-	-	-	487
70	519	-	-	-	519
75	418	-	-	-	418
80	413	-	-	-	413
85	337	2	-	-	339
90	321	-	-	-	321
95	243	2	-	-	245
100	429	2	231	-	662
110	471	-	32	-	503
100 + 10	33	-	-	-	33
120	252	-	27	-	279
110 + 10	9	-	-	-	9
100 + 20	1	-	-	246	247
130	14	-	13	-	27
120 + 10	3	-	-	-	3
110 + 20	-	-	-	14	14
140	8	-	14	-	22
130 + 10	-	-	-	-	-
120 + 20	-	-	-	14	14
150	7	-	9	-	16
140 + 10	1	-	-	-	1
130 + 20	-	-	-	16	16
160	7	-	13	-	20
150 + 10	-	-	-	1	1
140 + 20	-	-	-	19	19
170	8	-	13	-	21
160 + 10	-	-	-	-	-
150 + 20	-	-	-	17	17
180	3	-	15	-	18
170 + 10	-	-	-	1	1
160 + 20	-	-	-	15	15
190	20	-	25	-	45
180 + 10	1	-	-	-	1
170 + 20	13	-	-	-	13
200	2	-	12	-	14
190 + 10	-	-	-	-	-
180 + 20	-	-	-	18	18
210	1	-	27	-	28
200 + 10	-	-	-	-	-
190 + 20	-	-	-	19	19
220	-	-	24	-	24
210 + 10	-	-	-	-	-
200 + 20	-	-	-	17	17
230	-	-	1	-	1
220 + 10	-	-	-	-	-

210 + 20	-	-	-	-	-
240	-	-	1	-	1
230 + 10	-	-	-	-	-
220 + 20	-	-	-	-	-
250	-	-	1	-	1
240 + 10	-	-	-	-	-
230 + 20	-	-	-	1	1
260	-	-	1	-	1
250 + 10	-	-	-	-	-
240 + 20	-	-	-	-	-
270	-	-	1	-	1
260 + 10	-	-	-	-	-
250 + 20	-	-	-	-	-
280	-	-	4	-	4
270 + 10	-	-	-	-	-
260 + 20	-	-	-	-	-
290	1	-	9	-	10
280 + 10	-	-	-	-	-
270 + 20	-	-	-	-	-
300	-	-	24	-	24
290 + 10	-	-	-	-	-
280 + 20	-	-	1	-	1
	29.635	6	498	399	30.538

Van de 30.538 militaire invaliden die een pensioen ontvangen, waren er 199 lid van het expeditieleger van Korea en 61 het slachtoffer van de gebeurtenissen in Kongo.

Parmi les 30.538 invalides militaires qui ont obtenu une pension, 199 étaient membres du corps expéditionnaire pour la Corée et 61 étaient victimes des événements du Congo.

Bijlage III

Mijnheer het Gewestelijk Raadslid,

In antwoord op uw brief van 31 januari 1994, zend ik u als bijlage het aantal personen (titularissen, weduwen en wezen) die, wat het arrondissement Brussel Hoofdstad betreft, voor de oorlog 1914-1918 en 1940-1945, een invaliditeitspensioen, een oorlogs- of mobilisatierente genieten.

Deze cijfers geven de toestand weer op 1 januari 1993.

Er moet worden op gewezen dat de cijfers licht overschat zijn, rekening houdend met het feit dat eenzelfde persoon in voorkomend geval de verschillende in de bijgevoegde tabel opgenomen voordelen kan genieten.

Met de meeste hoogachting,
F. WILLOCKX

Arrondissement Brussel Hoofdstad
(toestand op 1 januari 1993)

	Titularissen	Weduwen en Wezen
Oorlog 1914-1918		
- invaliditeit groep 11	61	
groepen 12 + 13		481
- oorlogsrenten groepen 31 + 36	44	
groepen 32 + 33 + 37 + 38		1.788
Oorlog 1940-1945		
- invaliditeit groep 41	3.202	
groepen 42 + 43		2.881
- oorlogsrenten groepen 61 + 66	8.146	
groepen 62 + 63 + 67 + 68		3.955
- mobilisatierenten groep 65	3.097	
	14.550	9.105

Annexe III

Monsieur le Conseiller régional,

En réponse à votre lettre du 31 janvier 1994, je vous prie de bien vouloir trouver en annexe, le nombre de bénéficiaires (titulaires, veuves et orphelins) d'une pension d'invalidité ou d'une rente de guerre ou de mobilisation, de la guerre 1914-1918 et 1940-1945 pour l'arrondissement de Bruxelles-Capitale.

Ces nombres ont été établis sur base de la situation au 1er janvier 1993.

Il convient de préciser que ceux-ci sont légèrement surestimés compte tenu, qu'une même personne peut, le cas échéant, cumuler les divers avantages repris dans le tableau ci-joint.

Je vous prie de croire, Monsieur le Conseiller régional, à l'assurance de mes sentiments les meilleurs,

F. WILLOCKX

Arrondissement de Bruxelles-Capitale
(situation au 1er janvier 1993)

	Titulaires	Veuves et orphelins
Guerre 1914-1918		
- invalidité groupe 11	61	
groupes 12 + 13		481
- rentes de guerre groupes 31 + 36	44	
groupes 32 + 33 + 37 + 38		1.788
Guerre 1940-1945		
- invalidité group 41	3.202	
groupes 42 + 43		2.881
- rentes de guerre groupes 61 + 66	8.146	
groupes 62 + 63 + 67 + 68		3.955
- rentes de mobilisation group 65	3.097	
	14.550	9.105

Bijlage IV

Brief gericht tot de heer J. Devreese, oud-strijder

Geachte Heer,

Ik meld u de goede ontvangst van uw brief van de tiende van deze maand betreffende het toekennen van een vrijkaart voor de openbaar vervoer aan de oud-strijders en gelijkgestelden. Ik houd eraan u eerst en vooral te zeggen hoe veel respect ik heb voor al degenen die hun leven hebben gewaagd om de vrijheid van hun landgenoten te verdedigen.

Ter zake moet ik u erop wijzen dat de wet van 27 mei 1947 - een wet van vlak na de oorlog dus - voorziet in een reeks voordelen voor degenen die in ons leger gestreden hebben of die verplicht door de vijand werden ingelijfd.

Deze wet maakt een belangrijk onderscheid tussen de oorlogsinvaliden en de oud-strijders. Deze wet, die vandaag nog steeds van kracht is, bepaalt dat de oorlogsinvaliden recht hebben op gratis openbaar vervoer, o.a. op het MIVB-net.

Aldus werden er in 1992 en met toepassing van deze wet, 280 vrijkaarten afgegeven.

De uitbreiding van dit voordeel tot de oud-strijders van ons Gewest zou financieel ondraagbaar zijn. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest telt immers 65.000 oud-strijders. Voegt men daar hun rechthebbenden in de eerste graad en de verplicht ingelijfden aan toe, dan komt men tot het indrukwekkend cijfer van 195.000 personen (op een bevolking van 954.000).

De financiële impact van de maatregel die u voorstelt zou, tegen de prijs van het MTB-abonnement, te weten 11.600 frank, elk jaar minimum 800 miljoen en maximum 2.300 miljoen bedragen. Deze bedragen overschrijden de begroting waarover mijn diensten beschikken om gedurende een volledig jaar openbare werken te verwezenlijken.

Het spreekt vanzelf dat een dergelijk voordeel niet kan worden toegekend, gelet op de begrotingsbeperkingen waarmee we op dit ogenblik rekening moeten houden.

Ik wijs er u echter op dat er wel degelijk een inspanning wordt gedaan om de oudere bevolking tegen verminderde prijzen het openbaar vervoer te laten gebruiken. De MIVB heeft inderdaad een senior-abonnement dat 30% goedkoper is dan een normaal abonnement. Dit voordeel zou u probleemloos kunnen genieten.

Wat uw allusies op de nutteloze werken betreft, deel ik u mede dat deze, als gevolg van mijn beleid, in Brussel sedert 1989 als sneeuw voor de zon zijn verminderd. De ruimte onder het station Simonis is nu een parking; verdieping -3 van het station Louiza wordt tot een cultureel centrum verbouwd; de niet gebruikte ruimte van het station Rogier is een tentoonstellingsruimte geworden en op 3 december van dit jaar zal er tussen het Zuidstation en het Albertplein een nieuwe metrolijn worden ingewijd.

U zal zeker hebben vastgesteld dat er in ons Gewest in de loop van de jongste jaren tal van nuttige werken werden uitgevoerd (bijvoorbeeld de Leopold II-iaan, de omgeving rond de Basiliek van Koekelberg, tram- en bushaltes,...). Deze werken vloeien voort uit mijn bekommernis om de kwaliteit van het leefklimaat in Brussel te verbeteren en de openbare fondsen strikter te gebruiken.

Ik hoop met deze brief op uw vragen te hebben geantwoord en groet u, Geachte Heer, met de meeste hoogachting.

Jean-Louis THYS

Annexe IV

Lettre à M. J. Devreese, ancien combattant

Cher Monsieur,

J'accuse bonne réception de votre courrier du 10 courant, relatif à l'octroi de la gratuité du transport en commun pour les Anciens Combattants et assimilés. D'abord, je tiens à vous dire l'immense respect que je porte à tous ceux qui risquèrent leur vie pour défendre la liberté de leurs compatriotes.

A cet égard, je dois vous signaler que la loi du 27 mai 1947 a prévu, immédiatement au sortir de la guerre, une série d'avantages pour les personnes qui ont combattu dans notre armée ou qui ont été enrôlées de force par l'ennemi.

Cette loi avait fait une distinction importante entre les invalides de guerre et les anciens combattants. Au terme de cette loi, toujours en vigueur aujourd'hui, les invalides de guerre ont droit à la gratuité du transport, notamment sur le réseau de la STIB.

Ainsi, en 1992, 280 livres parcours ont été délivrés en application de cette réglementation.

L'extension de cet avantage à tous les anciens combattants de notre Région, ne serait pas soutenable financièrement. On compte en effet, 65.000 anciens combattants en Région de Bruxelles-Capitale, et si l'on ajoute leurs ayants droit au premier degré et les enrôlés de force, on atteint le chiffre impressionnant de 195.000 personnes (sur 954.000!).

L'impact financier de la mesure que vous proposez, au prix de l'abonnement MTB de 11.600 frs, serait de l'ordre de 800 millions au minimum et d'environ 2.300 millions au maximum tous les ans, soit des montants supérieurs au budget dont mes services disposent pour réaliser les travaux publics pendant un an.

Il va de soi que pareil avantage ne peut être octroyé dans le cadre des contraintes budgétaires qui sont les nôtres actuellement.

Je vous signale cependant qu'un réel effort est fait pour permettre aux seniors d'utiliser les transports en commun à moindres frais. La STIB propose en effet un abonnement senior qui coûte 30% de moins que le prix d'un abonnement normal. Vous pourriez bénéficier de cette mesure sans aucun problème.

Pour ce qui est de vos allusions aux travaux inutiles, je vous signale, qu'à mon intervention, ils ont fondu comme neige au soleil à Bruxelles depuis 1989. Ainsi le vide ventilé de la station «Simonis» est devenu un parking; le niveau - 3 de la station «Louise» est en train d'être transformé en centre culturel; l'espace inutilisé de la station «Rogier» est devenu un hall d'exposition et le gros-oeuvre de l'axe nord-sud du métro entre la gare du midi et la place Albert va être inauguré le 3 décembre prochain, comme nouvel axe de métro.

Vous avez certainement remarqué par ailleurs, qu'une série de travaux utiles ont été entrepris dans notre Région au cours des dernières années (ex.: boulevard Léopold II, abords de la Basilique de Koekelberg, arrêts de tram et de bus,...). Ils correspondent à mon souci d'améliorer la qualité de la vie à Bruxelles et d'utiliser avec rigueur les deniers publics.

J'espère par ce courrier avoir pu répondre à vos interrogations et je vous prie d'agréer, Cher Monsieur, l'assurance de mes sentiments distingués,

Jean-Louis THYS

Bijlage V

Standpunt van het beheercomité van de MIVB

De Nationale Oud-strijdersbond telt ongeveer 65.000 leden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Indien de rechthebbenden bovendien ook gratis mogen reizen, mag men er van uitgaan dat, op basis van 3 personen per huisgezin, 195.000 personen onder de bepalingen van het voorstel van ordonnantie vallen.

Bovendien zeggen de verantwoordelijken van deze bond dat slechts tweederde van de oud-strijders lid zijn van hun organisatie, zodanig dat er in werkelijkheid 100.000 belanghebbenden zijn, of zelf 300.000 indien men rekening houdt met de rechthebbenden (1).

Toepassingsregels

Indien het voorstel van ordonnantie goedgekeurd wordt, moet men strikt de beperkingen van het beheercontract naleven (zoals trouwens bepaald wordt), wat inhoudt dat de kosten van deze operatie niet ten laste van de MIVB gebracht mogen worden.

Indien de overheid de lasten draagt zijn er twee methodes mogelijk voor de toekenning:

a) beheer door de MIVB

De maatschappij kent zelf de vrijkaarten of de verminderingen toe waarbij ze tevens de controle heeft op het recht tot het verkrijgen ervan. Ze rekent de overeenstemmende winstderving vervolgens aan hetzij aan de toezichthoudende overheid, hetzij aan de instelling die de overeenstemmende totale subsidie geniet.

Er zal ongetwijfeld zo streng mogelijk op de toekenning toegezien worden, maar men moet met twee nadelen rekening houden:

- de beheerkosten zijn ten laste van de MIVB;
- de maatschappij wordt betrokken bij administratieve geschillen of meningsverschillen, wat vermeden moet worden.

b) de verkoop wordt aan een instelling toevertrouwd, zoals de Nationale Oud-strijdersbond

In dat geval verkoopt de MIVB tegen de gewone prijs MTB-abonnementen die de bovenvermelde instelling tegen een bepaalde prijs of gratis onder de rechthebbenden verdeelt.

Deze tweede oplossing is neutraal voor de maatschappij en heeft als voordeel dat het administratieve werk tijdelijk tot enkele operaties beperkt blijft en dat de financiële risico's door een derde instelling gedragen worden. Deze instelling treedt bovendien op als tussenpersoon tussen de MIVB en de begunstigen, wat verkieslijker is (het normale percentage voor de verkoper kan trouwens aan deze instelling toegekend worden).

Besluit

Indien beslist wordt de oud-strijders en de gelijkgestelden gratis met het openbaar vervoer te laten reizen, wordt voorgesteld voor de tweede oplossing en de voordelen die ze biedt te kiezen, en dit aan de minister belast met verkeer mee te delen.

(1) Sommigen zijn eveneens lid van de Nationale bond van Oorlogsinvaliden. Deze personen genieten reeds gratis vervoer, mits er een aantal voorwaarden vervuld zijn, zoals de woonplaats of de werkplaats. Er werden in 1992, 280 vrijkaarten afgegeven.

Annexe V

Position du Comité de gestion de la STIB

La Fédération nationale des anciens combattants compte actuellement environ 65.000 membres en Région bruxelloise.

En outre, si les ayants droit se voient attribuer la même gratuité, il peut être estimé, sur la base de trois personnes par ménage, que le nombre de personnes intéressées par la proposition d'ordonnance est de 195.000 unités.

Par ailleurs, de l'avis même des responsables de cette fédération, seuls deux tiers des anciens combattants sont membres de leur organisme, ce qui porterait le nombre réel des intéressés à 100.000, voire à 300.000 si on compte les ayants droit (1).

Modalités d'application

Au cas où une décision serait favorable à une telle application, il s'impose de rester stricto sensu dans le cadre du contrat de gestion (tel qu'il en est fait du reste mention), ce qui implique que les coûts de cette opération ne peuvent être imputés à la STIB.

En cas de prise en charge par les pouvoirs publics, deux méthodes d'attribution pourraient être envisagées:

a) la gestion par la STIB

La société octroie elle-même - et donc assure le contrôle du droit à l'obtention - les parcours gratuits ou à tarif réduit et refacture le manque à gagner correspondant soit à l'autorité de tutelle soit à l'organisme bénéficiant du subside global correspondant.

Si la rigueur de l'octroi est sans nul doute maximale, deux désavantages sont cependant à prendre en considération:

- les coûts de gestion sont à charge de la STIB;
- la société est impliquée en cas de conflits administratifs ou de divergence de vues, ce qui est à éviter.

b) La vente est confiée à un organisme, telle la Fédération nationale des anciens combattants

Dans ce cas, la STIB vend au tarif normal des abonnements mtb que l'organisme en question se charge de réattribuer à un prix spécifique, voire gratuitement, aux ayants droit.

Cette seconde solution, financièrement neutre pour la société, présente l'avantage de réduire la charge administrative à quelques opérations limitées dans le temps et de reporter les risques financiers sur un organisme tiers. En outre, cet organisme jouera un rôle d'intermédiaire entre la STIB et les personnes attributaires, ce qui est préférable (le pourcentage normal de revendeur peut d'ailleurs être accordé à cet organisme).

Conclusion

Si la décision d'octroyer la gratuité des transports en commun bruxellois aux anciens combattants et assimilés devait être prise, compte tenu des avantages que présente pour la société la seconde option, il est proposé de n'envisager que celle-ci et d'en faire part au ministre des Communications.

(1) Certains peuvent également être membre de la Fédération nationale des invalides de guerre. Pour ces derniers, la gratuite est déjà d'application, moyennant certaines conditions de lieu de résidence ou de lieu de travail. En 1992, 280 permis de libre-parcours ont ainsi été délivrés.